

Verkeerde machtsopbouw in de R.K. Kerk

Men zegt veel in de R.K. Kerk dat zij gebouwd is op het 'geloof en traditie' van de kerk. Maar als de traditie is scheefgegroeid in het verleden heeft dat ook invloed gehad op de geloofsinhoud. Daarom is het zinvol om die geloofsinhoud te corrigeren doch de leiding van de R.K. Kerk en vooral de conservatieve leden van het bestuursapparaat zijn hier tegen. Want als men de hoogste macht in de kerk wil terugbrengen zodat deze langs de meetlat van de Heilige Schrift te leggen is en daaraan te onderwerpen is, zijn ook de conservatieve in het bestuursapparaat hun invloed kwijt. Vandaar zoveel tegenwerking vanuit het Vaticaan. Dit kunnen we zien aan de personen die ofwel een berisping hebben gehad of zelfs hun kerkelijk leerambt zijn ontnomen, denkt u maar pater dr. Edward Schillebeeckx O.P. die berispt werd, dr. Hans Küng en pater J. Sobrino S.J., aan hen werd het kerkelijk leerambt ontnomen, om slechts enkelen te noemen.

Zoals eerder vermeld is het nodig om de geloofswaarheden langs de bijbelse meetlat te leggen, zeker na het Tweede Vaticaans Concilie waar de Kerk genoemd wordt: "sacrament van heil van de wereld". 'Maar in haar concrete houding en leiding faalt de kerk hierin. De kerk is niet de profetische getuige van Jezus, maar bekleedt zichzelf met koninklijke macht. Ze legt zoveel nadruk op Jezus die hoog verheven troont, omdat haar eigen gezag hiermee in waarde lijkt te stijgen'.¹ Vanaf het begin van het ontstaan van de Kerk zijn pausen bezig geweest met hun machtsopbouw, dit tegen het advies van Jezus in. Jezus heeft gezegd: "En wie zichzelf zal verhogen zal vernederd worden, maar wie zichzelf zal vernederen zal worden verhoogd!"² Maar ook is dit tegen het advies van de eerste bisschop van Rome, Petrus. Deze zegt in zijn eerste brief (1 Petrus 5b -7): "Knoopt allen tegenover elkaar het schort van de nederige bescheidenheid om, omdat 'God hoogmoedigen weerstaat maar nederigen genade geeft' Verneder u dan onder de krachtige hand van God dan zal Hij u verhogen in zijn tijdsgewricht', en 'Werp al uw zorg op hem, wat Hij bekommert zich om U'. In het Nieuwe Testament spreekt Jezus altijd over het Rijk Gods, tot zelfs bij het verhoor in het paleis van Pilatus na zijn gevangenneming in de tuin van Getsemane. Pilatus vroeg Hem: 'Bent U de koning van de Joden?' Jezus antwoordde: 'Bent u daar zelf op gekomen of hebben anderen u over Mij verteld?' 'Ben ik soms een Jood?' zei Pilatus. 'Uw eigen volk, uw hogepriesters, hebben U aan mij overgeleverd. Wat hebt u gedaan?' Jezus antwoordde: 'Mijn koningschap is niet van deze wereld. Als mijn koningschap van deze wereld was, zouden mijn dienaars er wel voor gevochten hebben dat Ik niet aan de Joden werd overgeleverd. Mijn koningschap is echter niet van deze wereld.' (Joh. 18, 33-36) Bij de zending van de twaalf riep Hij de hen bij elkaar en gaf hun kracht en gezag over alle demonen, en ter genezing van ziekten. En Hij zond hen uit om het koninkrijk van God te verkondigen en zieken gezond te maken (Luc. 9, 1-2). Dus nergens iets over een machtsrijk op deze aarde.

Bij de afbrokkeling van de aardse macht van de paus in de middeleeuwen heeft hij zich een goddelijke macht toegeëigend zodat hij de 'plaatsbekleder van Christus' op aarde is. Wat geresulteerd heeft in de zeer omstreden dogmatische aanname van dat de paus 'onfeilbaar' is tijdens het Eerste Vaticaans Concilie in 1870. Hiermee heeft de paus een vorm gegeven aan zijn machtshonger om zich gelijk te willen stellen aan God. We mogen dit ook rustig zien als een list van de duivel zoals in het verhaal van Adam en Eva in het paradijs (Gen. 3, 1-5).

Ik ga u geen lijst geven van de pausen die meer tijd hebben besteed aan hun eigen aardse machtspositie dan aan de opdracht welke Jezus aan de apostelen heeft gegeven: 'Verkondig het Koninkrijk Gods'. Ook kunt u lezen hoe de eerste pausen door de gunst van de keizer of koning werd gekozen, later ook door 'simonie'. We kunnen ook denken hoe de paus zich verheven vond boven de keizer en de koning, wat zijn vorm kreeg in het dragen van de 'tiara' de driekroon. Maar ook dat er pausen, ondanks dat het celibaat tot wet was uitgeroepen, gehuwd waren of een maîtresse hadden en kinderen. Van zeker één paus is bekend dat hij een zoon had die door hem tot kardinaal is gecreëerd. Verder kunt u lezen over het ontstaan in de handel van 'aflaten'. Tegen deze handel heeft Luther met zijn 'stellingen' geprotesteerd.

Deze lijst van pausen kunt u uitgebreid en voorzien van bronvermelding lezen op: https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_pausen en ook op: www.rkdocumenten.nl doch deze is nog niet volledig in het Nederlands.

---

¹ uit: 'God is ieder ogenblik nieuw'. gesprekken met Edward Schillebeeckx O.P. uitgave: Ambo 1982 blz. 75.

² Joh. 14, 18; 15, 16; 16, 7; Hand. 1, 8.

We mogen ons afvragen hoe het katholieke geloof zo'n verspreiding heeft gehad vanaf het begin. Dit is te danken aan de plaatselijke kerken en hun bisschoppen. Maar in de leiding van de R.K. Kerk zijn de plaatselijke bisschoppen op een zijspoor gezet. Het is de paus en de curiekardinalen die de dienst uitmaken, zelfs na het Tweede Vaticaans Concilie. Tijdens een concilie is de hoogste macht van de kerk, de paus met de in concilie bijeengeroepen bisschoppen. Maar in de laatste week van het Tweede Vaticaans Concilie heeft paus Paulus VI ingegrepen, zodanig dat de bisschoppelijke collegialiteit werd ingeperkt; 'Hij stelde dat de paus naar goeddunken met of zonder het wereldepiscopaat de katholieke kerk kan besturen'. Tot op heden houdt men zich hieraan. Hoewel de huidige paus Franciscus wel meer in de lijn van paus Johannes XXIII via synodes het wereldepiscopaat wil raadplegen, proberen de conservatieve curiekardinalen nog steeds het pastoraal inzetten van de paus te dwarsbomen met dogmatische regels. Paus Johannes Paulus II heeft in 1987 een decreet uitgevaardigd waarin een van de voornaamste punten was: 'Toevoegingen aan de *Professio Fidei* en invoering van een nieuwe eed van trouw'. Duidelijk een teken van ondergeschiktheid van de eigen verantwoordelijkheid van de bisschop. De eed die de bisschoppen na 1 juli 1987 moeten afleggen luidt:

"Ik, N.N., bevorderd tot de bisschopszetel van NN, zal de Katholieke Kerk en de bisschop van Rome, haar hoogste herder, de plaatsvervanger van Christus en de opvolger van de apostel Petrus in het priemaat alsook het hoofd van het bisschoppencollege altijd trouw blijven. De vrije uitoefening van de hoogste bevoegdheid door de paus in de ganse kerk zal ik volgen, zijn rechten en autoriteit zal ik naar vermogen bevorderen en verdedigen. De prerogatieven en de ambtsuitoefening van de gezanten van de paus, die namens de paus optreden, zal ik erkennen en in acht nemen. De aan de bisschoppen overgedragen apostolische bevoegdheid, te weten het volk Gods te onderwijzen, te heiligen en te leiden, zal ik in hiërarchische gemeenschap met het bisschoppencollege, zijn hoofd en zijn leden, met de grootste zorgvuldigheid beamen. De eenheid van de gehele kerk zal ik bevorderen en er daarom met ijver voor zorgen dat de ons toevertrouwde geloofsschat, die door de apostelen is overgeleverd, zuiver en volledig wordt bewaard en dat de waarheden in acht worden genomen en de zeden nageleefd, zoals ze door het leergezag van de kerk werden voorgehouden, en aan allen worden geleerd en verduidelijkt. Degenen die in het geloof dwalen, zal ik in vaderlijke geest corrigeren en ik zal mij alle moeite getroosten, opdat zij tot de volheid van de katholieke waarheid terugkeren... Op gezette tijden of wanneer de gelegenheid zich voordoet zal ik de Apostolische Stoel rekenschap over mijn pastorale opdracht afleggen, en haar mandaten of adviezen zal ik volgbaar aannemen en met ijver uitvoeren".

In het Tweede Vaticaans Concilie zijn de volgende punten aan de orde geweest:

"Het steekwoord voor het door het concilie ontwikkelde kerkbeeld was het begrip 'volk Gods'. Het concilie zag de kerk niet primair als een van boven naar beneden geleed, op heerschappij gebaseerd stelsel, maar als volk Gods, als een gemeenschap waarbinnen allen in hun waardigheid als christen gelijk zijn en waarbinnen de ambten slechts als dienst binnen deze gelijkheid moeten worden verstaan.

Het concilie wilde het beeld van de kerk als een maatschappij met twee klassen achter zich laten. Er zouden geen christenen mogen zijn die rechtens de minderen zijn, wat natuurlijk een flinke opwaardering van de positie van de leken betekent en de basis vormt voor de door het concilie aanbevolen inspraakorganen.

Ook de poging de sinds het Eerste Vaticaans concilie van 1870 eenzijdig ten gunste van de paus verschoven verhouding tussen paus en bisschoppen beter in evenwicht te brengen hield daarmee verband. De uitspraak dat paus en bisschoppen een college vormen, leverde hiervoor een belangrijke aanzet. Door de bisschoppen werd verklaard dat zij geen plaatsvervangers of beambten van de paus zijn, maar rechtens een eigen autoriteit bezitten. Daarmee wilde het concilie de plaatselijke kerken versterken en het Romeins centralisme afbouwen.

De hervorming van de liturgie was eveneens gebaseerd op de kerk verstaan als volk Gods. De eredienst moest niet langer zoals in de eeuwen daarvoor een viering zijn van de priester alleen, die het volk bijwoont of 'hoort'. De eredienst werd veeleer opgevat als een viering van de ganse gemeente, die niet langer object maar subject is, en daarom tot actieve deelname wordt opgeroepen. Tegelijkertijd verordende het concilie een hervorming van de liturgische riten waarvan grondslagen en doelen precies geformuleerd werden".

Maar zoals zo vaak in de kerkgeschiedenis pakte het, toen Johannes Paulus II in 1983 probeerde het kerkelijk recht (Codex Iuris Canonici - CIC) met de conciliebesluiten in overeenstemming te brengen, heel anders uit in de katholieke kerk. De CIC maakt glashelder, dat er geen ingrijpende juridische consequenties uit het concilie zouden worden getrokken. De kerkelijke wetgever – en dat is volgens de kerkelijke constitutie in laatste instantie enkel de paus – toonde zich vastberaden om niet alleen een

halt toe te roepen aan elke poging vragen te stellen bij de hiërarchische structuur van de kerk, maar deze ook verder te verstevigen.

In woorden betuigde Johannes Paulus II bij verwijzingen naar het nieuwe kerkelijk recht steeds trouw aan het concilie. Feitelijk werden echter haast alle conciliaire besluiten en documenten – met uitzondering van de godsdienstvrijheid – door de Romeinse curie onderuit gehaald (Wolfgang Beinert), en vaak zelfs door tegenovergestelde verordeningen vervangen".³

We mogen hieruit volgens mij concluderen dat de conservatieve gelederen hun posities hierdoor hebben kunnen continueren door de opstelling van paus Johannes Paulus II. De gehele machtsstructuur blijft onder de paus en curiekardinalen, waaronder ook kardinaal Jozef Ratzinger, prefect van de Congregatie van de Geloofsleer, de latere paus Benedictus XVI.

De verschillende titels die de pausen in het verleden zich hebben toegeëigend hebben geen fundering in de Heilige Schrift. De titel van 'Papa', in het Nederlands 'Paus', is een van de oudste titels welke al in de eerste eeuwen de bisschop van Rome zich heeft toegeëigend. De titel 'Heilige Vader' heeft als bijbelse fundering gekregen Matteüs 16, 18-19. Maar we kunnen hiervan zeggen net zoals de huidige bisschop van Rome het schrijft in zijn apostolische exhortatie 'Evangelii Gaudium' onder de navolgende nummers.

EG 152: De geestelijke lezing van een tekst moet uitgaan van de letterlijke betekenis ervan. Anders zal men de tekst gemakkelijk laten zeggen wat gelegen komt, wat dient om eigen beslissingen te bevestigen, wat past in eigen geestelijke schema's. Dit zou uiteindelijk betekenen dat men ten eigen voordele gebruik maakt van iets heiligs en deze verwarring overdraagt op het Volk van God. Men mag nooit vergeten dat soms "de satan zelf zich vermomt als een engel van het licht" (2 Kor. 11, 14).

Een tweede tekst onderstreept dit nog eens:

EG 148: Zeker, om de betekenis van de kernboodschap van een tekst juist te verstaan is het noodzakelijk hem in verband te brengen met het onderricht van de hele Bijbel, zoals dat wordt doorgegeven door de Kerk. Dit is een belangrijk principe van de Bijbelinterpretatie, dat rekening houdt met het feit dat de Heilige Geest niet alleen een deel, maar heel de Bijbel heeft geïnspireerd en dat het volk in enkele kwesties op grond van ervaring is gegroeid in zijn begrip van de wil van God. Zo vermijdt men verkeerde of onvolledige interpretaties, die ander onderricht van de Schrift zelf tegenspreken.

De titel die de paus zich in het verleden heeft toegeëigend van 'Heilige-Vader' is ook als uitgangspunt genomen bij de 'onfeilbaarheid' van de paus en deze berust op dezelfde tekst uit het Nieuwe Testament van Matteüs: "Ik zal je de sleutels van het koninkrijk van de hemel geven, en al wat je op aarde bindend verklaart zal ook in de hemel bindend zijn, en al wat je op aarde ontbindt zal ook in de hemel ontbonden zijn."

Volgens deze uitleg heeft de paus een totaal gezag, totale macht in onze kerk. We zijn daar helemaal aan gewend geraakt, hebben aanvaard dat dit dé uitleg is van dit evangeliegedeelte. Maar die uitleg werd pas in de vierde eeuw onderdeel van de kerkelijke traditie, toen de Romeinse keizer Constantijn was gedoopt en de kerk een vrij bestaan kreeg in het Romeinse keizerrijk. De kerk begon wat karaktertrekken van dat rijk over te nemen – macht, aanzien, rijkdom – en zo kon deze uitleg van de tekst zich in die vierde eeuw ontwikkelen.

In de tijd daarvoor, in de oudste traditie, las men in deze tekst dat Petrus stond voor alle leerlingen. Dan zegt Jezus dus: "Mijn kerk bouw ik op al mijn gelovige leerlingen. Aan al mijn leerlingen geef ik de macht om te binden en te ontbinden". Zo luidt de oudste uitleg, en die wordt zelfs nog versterkt wanneer je een heel klein beetje verder leest in het evangelie volgens Matteüs, in hoofdstuk 18, en ziet dat Jezus daar niet tegen Petrus spreekt maar tegen alle leerlingen, de hele gemeenschap. "Ik verzeker jullie: al wat jullie op aarde bindend verklaren zal ook in de hemel bindend zijn, en al wat jullie op aarde ontbinden zal ook in de hemel ontbonden zijn."

---

³ Paul Haverkamp. "Het kerkelijk leergezag tussen verantwoordelijke vrijheid en blinde gehoorzaamheid. 20 augustus 2011. Ik wil u aanraden om het hele artikel te lezen zie: <http://www.rk-kerkplein.org/home/themas/Kerk-zijn/kerkstructuren/het-kerkelijk-leergezag-tussen-verantwoordelijke-vrijheid-en-blinde-gehoorzaamheid.html>

Dus niet bij Petrus, en nu de paus, berust alle gezag en macht in de kerk, maar bij de hele kerkgemeenschap. Dát zei Jezus tegen zijn leerlingen en dát was de oorspronkelijke uitleg van deze passage.⁴

Ook wil ik hier spreken over de heiligverklaringen welke binnen de R.K. Kerk regelmatig gebeuren en *ex cathedra* worden uitgesproken. Deze missen de juiste onderbouwing uit het Nieuwe Testament. Als de apostelen Johannes en Jacobus aan Jezus vragen: 'Dat een van ons recht en de ander links van U mag zitten, als U in uw heerlijkheid gekomen bent', zegt Jezus hun: 'Je weet niet wat je vraagt. Kunnen jullie de beker drinken die Ik drink, of gedoopt worden met de doop waarmee Ik gedoopt wordt?' Ze zeiden Hem: 'Ja, dat kunnen wij'. Jezus zei hun: 'De beker die Ik drink, die zullen jullie drinken, en met de doop waarmee Ik gedoopt wordt, daarmee zullen jullie gedoopt worden, maar wie rechts of links van Mij zitten – het is niet aan Mij om dat te vergeven. Dat wordt gegeven aan hen voor wie dat weggelegd is. (Mc. 10, 35-40). Verder kunnen we ook lezen in het evangelie van Johannes dat het oordeel niet aan ons mensen is, maar alleen aan de Vader en door Hem die door de Vader naar de wereld is gezonden: 'Hij heeft Hem volmacht gegeven om te oordelen, omdat Hij de Mensenzoon is. Wees daar niet verwonderd over: er komt een uur waarop allen die in het graf liggen zijn stem zullen horen en eruit zullen komen; wie goed hebben gedaan zullen opstaan om te leven, wie kwaad hebben gedaan zullen opstaan om veroordeeld te worden. (Joh. 5, 27-29).

Bij heiligverklaringen door de pausen wordt soms ook met twee maten gemeten. Ik denk hier bijv. aan de aanvraag tot heiligverklaring van de 'oorlogspaus' Pius XII. Men durft dit niet aan vanwege zijn openbare zwijgzaamheid inzake het Nazibewind van Hitler. Maar hoe heel anders is dit bij de heiligverklaring van de pausen Paulus VI en Johannes Paulus II gegaan. Deze beide pausen hebben niets gedaan tegen het dictatoriaal bewind van Pinochet in Chili en Videla in Argentinië. Men mag gerust zeggen dat ze het bewind van deze twee dictators gesteund hebben ondanks dat die beiden daden van onmenselijkheid hebben begaan. Wat zeker is aan te rekenen aan Johannes Paulus II, toen hij op staatbezoek was in Chili; tijdens de Eucharistieviering heeft de paus Pinochet de communie gegeven. Het is volgens de kerkelijke leer verboden om de communie uit te reiken aan moordenaars, wat we gerust mogen zeggen over Pinochet.

We kunnen gewoon als mensen wel zeggen dat iemand een heilig leven heeft geleid en dit ook ten voorbeeld stellen, maar geen enkel mens kan iemand heilig verklaren, dit oordeel is aan de 'Hemelse Vader'. Er is nog een tweede rede waarom Johannes-Paulus II niet heilig verklaard had mogen worden. (zie onder dit artikel een verklaring uitgegeven door Vaticaan)

U zult na dit alles gelezen te hebben kunnen begrijpen dat de katholieke leer meer inhoudt dan dat wat vanuit de R.K. Kerk vorm heeft gekregen. De machtsopbouw van de paus en de curiekardinalen heeft via dogmatische uitspraken de katholieke leer een inhoud gegeven die ten koste is gegaan van het uitgangspunt van de leer zoals die is verwoord in de Heilige Schrift.

Een eerder document van mij dat zijdelings hiermee te maken heeft: 'Hoe het ambt van bisschop van Rome behoort te zijn etc.' kunt u lezen onder het menu: Artikelen pastor.

Nieuw-Buinen, 17 augustus 2020,

Wim van den Hoek, em. pastor
Onafhankelijke Katholieke Geloofsgemeenschap
Heilige Ambrosius.

zie hieronder het voor de tweede reden waarom Johannes Paulus II niet heilige verklaard had mogen worden

---

⁴ Bisschop Thomas Gumbleton, artikel op het R.K. kerkplein. U kunt het hele artikel lezen op: <http://www.rk-kerkplein.org/home/themas/Kerk-zijn/kerkstructuren/jij-bent-petrus-en.html>

Onderzoek Paus Franciscus treft geen blaam in de misbruikzaak rond ex-kardinaal McCarrick, blijkt uit onderzoek. De heilige Johannes Paulus II wel.

STIJN FENS, REDACTIE RELIGIE&FILOSOFIE in dagblad Trouw 10-11-2020

Er is jarenlang gewacht op het onderzoeksverslag naar hoe het Vaticaan is omgegaan met de Amerikaan Theodore McCarrick, een van de grootste seksuele roofdieren uit de geschiedenis van de rooms-katholieke kerk. Hoe was het mogelijk dat hij ondanks aanhoudende geruchten over seksueel wangedrag, kon opklimmen van priester tot aartsbisschop en zelfs kardinaal, zonder dat iemand ingreep?

Dat kwam volgens de onderzoekers door verkeerde inschattingen, het weglaten van bewijs en verkeerde keuzes van bisschoppen, pauselijke ambassadeurs, gerespecteerde kardinalen en ja, zelfs een paus. De heilige paus Johannes Paulus II (die overleed in 2005) krijgt van de onderzoekers een ongekende schrobbering: hij wist van de beschuldigingen aan het adres van McCarrick maar bevorderde desondanks diens carrière. De huidige paus Franciscus wordt in het rapport van elke blaam gezuiverd.

Het onderzoek spitst zich met name toe op de benoeming van McCarrick op de prestigieuze bisschopszetel van Washington in 2000 door Johannes Paulus II. Die wist op dat moment van de geruchten dat McCarrick het bed deelde met seminaristen, maar zette de benoeming toch door nadat McCarrick in een brief zichzelf had vrijgepleit.

Hij nam deze beslissing volgens het rapport op basis van foutieve informatie van Amerikaanse bisschoppen en twijfels over het waarheidsgehalte van de beschuldigingen. Ook de goede verhouding tussen Johannes Paulus II en McCarrick zou een rol hebben gespeeld. In 2001 maakte Johannes Paulus II McCarrick ook nog eens kardinaal, hoger kun je bij leven bijna niet reiken in de katholieke kerk. McCarrick bleef vervolgens jarenlang een van de meest gerespecteerde geestelijken in de Verenigde Staten. Pas in 2018 kwam hij ten val.

Toen maakte het aartsbisdom New York bekend dat een klacht tegen McCarrick vanwege misbruik van een minderjarige, dat 45 jaar eerder plaatsvond, 'overtuigend en goed onderbouwd' was.

Hierna volgden de beschuldigingen zich snel op. McCarrick zou inderdaad jarenlang seminaristen hebben misbruikt. Twee zaken bleken voor veel geld te zijn geschikt. Uiteindelijk bood hij eind juli 2018 zijn ontslag aan als kardinaal. Paus Franciscus aanvaardde het bijna onmiddellijk.

Strafmaatregelen

Maar daarmee was het nog niet klaar. Al snel bleek dat McCarrick jarenlang ongestoord zijn gang had kunnen gaan. Collega-priesters en bisschoppen en kardinalen - tot in het Vaticaan toe - waren op de hoogte geweest van het misbruik, maar er was niet ingegrepen.

Benedictus XVI kreeg het verwijt dat hij ondanks het zich opstapelend bewijs tegen McCarrick geen strafmaatregelen tegen hem had genomen. Ook paus Franciscus kwam onder vuur omdat ook hij volgens de Italiaanse aartsbisschop Carlo Maria Viganò, McCarrick de hand boven het hoofd zou hebben gehouden.

Volgens het rapport klopt dit laatste niet. Franciscus kende de geruchten over McCarrick en diens seksuele uitpattingen met volwassenen, maar ging ervan uit dat zijn voorgangers die al hadden onderzocht en afgehandeld. Op het moment dat de eerste beschuldiging over het misbruiken van een kind naar boven kwam, ging Franciscus volgens de onderzoekers meteen tot actie over.

